

ANDRAGOGIKA

Okruhy otázek ke státní rigorózní zkoušce

1. Andragogika jako vědní a praktický obor, charakteristika. Předmět andragogiky. Struktura andragogických disciplín. Základní andragogické pojmy: dospělý, vzdělávání, učení, celoživotní učení. Česká a slovenská andragogika a její představitelé včetně jejich stěžejních publikací.
2. Historie andragogického myšlení. Původ pojmu andragogika. Vznik evropské andragogiky ve 20. století. Autoři, např. Pöggeler, Hanselmann, Ten Have, Savičević a další.
3. Andragogické teorie druhé poloviny 20. století. Přehled, charakteristika a hlavní představitelé kritické, zkušenostní a transformativní teorie. Autoři, např. Freire, Illich, Dewey, Knowles, Kolb, Mezirow a další.
4. Teorie učení jako zdroj andragogiky. Behaviorální, kognitivní, konstruktivistické a humanistické teorie. Autoři, např.: Thorndike, Bruner, Gagné, Lewin, Piaget, Rogers a další. Snahy o sjednocení andragogických teorií. Autoři: Jarvis, Illeris.
5. Celoživotní učení, vzdělávání dospělých a rozvoj lidských zdrojů. Základní kategorie účelových učebních aktivit dospělých (formální, neformální vzdělávání a informální učení), jejich realizace a přínosy.
6. Dospělí ve formálním vzdělávání. Terciární vzdělávání dospělých (vymezení a zahraniční příklady). Netradiční studenti v terciárním vzdělávání.
7. Dospělí v neformálním občanském a zájmovém vzdělávání. Charakteristiky a cíle občanského a zájmového vzdělávání, příklady.
8. Dospělí v neformálním profesním vzdělávání. Charakteristiky a cíle, příklady. Participace na profesním vzdělávání dospělých ve vývoji v ČR.
9. Dospělí a informální učení. Vymezení a charakteristiky informálního učení dospělých. Uznávání, hodnocení a využívání výsledků informálního učení. Snahy o měření informálního učení. Empirická zjištění o informálním učení dospělých v ČR.
10. Dospělý jako účastník vzdělávání. Vzdělávací potřeby dospělých, zájmy a motivace k učení a vzdělávání. Bariéry v učení a vzdělávání.
11. Didaktika vzdělávání dospělých. Základní činitele didaktického procesu. Nemateriální didaktické prostředky (cíle, formy, metody). Materiální didaktické prostředky.
12. Srovnávací andragogika. Teorie, předmět zkoumání, infrastruktura, metody a možnosti uplatnění výsledků.
13. Vzdělávací politika jako součást veřejné politiky v rámci různých typů sociálního státu (vývoj, základní charakteristiky, činitele, principy, oblasti).
14. Česká vzdělávací politika. Základní dokumenty vzdělávací politiky ČR ve vývoji: Národní program rozvoje vzdělávání, Strategie celoživotního učení ČR, Strategie vzdělávací politiky 2020, Dlouhodobé záměry ČR, Strategie 2030+.

15. Vzdělávací systém ČR a vzdělávání dospělých. Legislativa vzdělávání dospělých. Institucionální struktura formálního a neformálního vzdělávání.
16. Principy a procedury ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Legislativní rámec a realizace.
17. Vzdělavatelé dospělých. Koncept vzdělavatele dospělých, možné role vzdělavatele dospělých (informativní, facilitační, emancipační). Modely a koncepce profesionalizace vzdělavatelů dospělých. Lektorské kompetence.
18. Analýza vzdělávacích potřeb dospělých. Úrovně analýzy: organizační, týmová, jednotlivce, úkolu. Metody a procedury.
19. Typy a příklady realizovaných mezinárodních srovnávacích studií a výzkumů v oblasti vzdělávání dospělých, zdroje dat pro srovnávací studie.
20. Příklady andragogických výzkumů a šetření. Jejich tematická a metodologická kategorizace. Zdroje statistických dat pro oblast vzdělávání dospělých.